

Der er neppe nogen anden Blet af lige Størrelse, der i den Grad har lagt Beslag paa Regjeringens og paa Rigsdagens Opmærksomhed. Der er fremkommet mangfoldige Planer til, hvad man skulde gjøre ud af den, men de ere alle strandede paa, hvad Indenrigsminister Estrup under Forhandlingerne i 1865—66, meget rigtig bemærkede, at man aldrig kunde bestemme sig til hverken at fuldføre den eller til at rive den ned. Blandt de Forslag, som fremkom derom fra Private, bleve nogle berørte af det ærede Medlem, som havde Ordet før mig. Det var først det Forslag, som fremkom fra Lorenzen, en entreprenant Byggherre, som vilde opføre Bygninger paa Grunden. Han vilde rive Ruinen ned, benytte Grunden til Byggegrunde og opføre en Spile midt paa Pladsen. Dog maa det bemærkes, at han ikke selv vilde opføre denne Spile, men han tænkte sig den opført for tvivllige Bidrag; Byggegrundene vilde han derimod nok have. Jeg ved ikke, hvilken Pris der blev budt for det Hele, idet Regjeringen, hvis Finantsminister dengang var Spønnef, fandt sig foranlediget til bestemt at afflaa Forslaget, efterat Sagen havde været forelagt for Kunstakademiet, som i overmaade indtrængende Ord anbefalede, at man ikke maatte foretage et saadant Skridt som at nedrive dette mærkelige arkitektoniske Mindesmærke. De Herrer ville kjende de Betænkninger, som i den Henseende ere afgivne af Kunstakademiet, og som findes trykte i den Betænkning, der ifjor blev afgiven. Jeg skal blot minde om, at de ere undertegnede af Folk som Ekersberg, Marstrand, Bisfen, Heisch, Seichau, Høien og Bindeshøll, og at man deri fremhæver, at det vilde være meget beklageligt, om en Bygning, hvis „storartede Levninger bære Vidnesbyrd om et Opvoing i Fædrelandets Kunstbestræbelser, som selv i sit Fald har Krav paa Urværdighed“, skulde nedrives, hvorhos de henvise til, at Thorvaldsen i sin Tid frembar den Bøn for sin Konge, at det ikke maatte ske, medens hans Dine vare aabne. Dette var altsaa Grunden til, at man den Gang ikke tog nogen videre Notits af dette Tilbud. Der kom senere et andet Tilbud frem fra Livd, som dengang anlagde Kjøbenhavn's Vandværk, og det var i rent økonomisk Henseende uregelmæssigt det fordelagtigste Tilbud, der nogenstunde var fremkommet, samt det eneste, der egentlig kunde være Tale om; men det hvoilede paa den samme Forudsætning om Marmorkirkens Nedrivelse, som Regjeringen ikke vilde vedkjende sig. Han vilde rydde hele Pladsen, bruge Materialet til det nye Vandværk og reise en Fontaine paa Kirkens Plads, samt levere Staten hele Pladsen planeret og desuden give 10,000 Rd. til. Dette Tilbud blev imidlertid af samme Grund forkastet, efterat Sagen havde været drøjet i en Ministerkonference. Der har senere været et tredje Tilbud fra en privat Mand — Stenhugger Nielsen — som gik ud paa, at han vilde

150,000 Rd. derfor; det vil sige, han vilde ved en Auktion vedstaa dette Tilbud, men hvorledes dette egentlig var at forstaa, om han ubetinget forpligtede sig til at hyde dette Bølsø eller kun, dersom Andre bød, vilde gaa saa høit op, er mig ikke klart. Vist er det imidlertid, at Regjeringen forcastede dette Bud ligesom de andre og væsentlig af samme Grund. Der har fremdeles i 1865 været stillet et Forslag fra Regjeringens Side om, som den ærede foregaaende Taler omtalte, at skjenke Marmorkirken bort til en Industriudstillingsbygning, men dette Forslag blev dengang forkastet her i Thinget, skjøndt det blev anbefalet meget indtrængende og stærkt af meget vægtige Stemmer her i Thinget, hvoraf jeg senere skal komme til at omtale nogle. Senere har der fra Jonnesbech's Side været fremsat Forslag om at skjenke Ruinen bort til en Kirke for Nyboder, hvilket dog heller ikke mødte nogen Anklang, og Forslaget blev derfor taget tilbage. Foruden disse har der imidlertid paa Foranledning af Regjeringen været udarbejdet en stor Mængde andre Planer af forskjellige Bygmestere, baade til at fuldføre Kirken, til at give den et Trætag paa og at bruge den til et Begravelseskapel, og til ganske simpelt at lade den staa og sælge Byggegrundene udenom; men alle disse Planer have haat det selles Karakteristik, at ingen Regjering har været villig til at indgaa paa at nedrive Marmorkirken. Ingen Regjering har nogenstunde enten erkjendt nogen Forpligtelse til eller yttret nogen Villighed til en saadan Vandalisme, som det vilde være at nedrive dette uregelmæssigt arkitektoniske Mindesmærke. Dette har været Tilfældet med alle: Med Spønnef, da det første Forslag kom frem fra Lorenzen, med Orsted, da Nogle fremkom med den Plan at bruge Marmorkirken til Anlægget af den nye Dok, da Livd's Forslag fremkom — det blev behandlet i en Ministerkonference, hvor man blev enig om at forcaste det — med Fenger, og det var endelig Tilfældet med Estrup, da han var Indenrigsminister, og der var Tale om at skjenke den bort til en Industriudstillingsbygning. Det blev dengang udtalt af Estrup — og jeg maa bemærke, at det ikke var den nuværende Estrup, men den daværende meget rare Estrup — at selv om han kunde sælge Pladsen med Ruinen til fri Disposition for Privatmænd, vilde han ikke gjøre det, da det for ham stod som et større Ansvar, end nogen enkelt Minister vilde tage paa sig, at udlette med et Pennestrøg ved at sætte til Auktion et Foretagende, som allerede havde kostet overordentlige store Summer, og som af Mange blev tillagt et stort kunstnerisk Værd. Det er den Tanke, der er gaaet igjennem alle Regjeringers Opfattelse af denne Sag; men man maa iøvrigt ikke tro, at det alene var Regjeringens Opfattelse, ogsaa her i Thinget har Opfattelsen ingenlunde været den, som man nu synes at ville gjøre sig til Talsmand for.